

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

2025-07-01 08:00 CEST

Nya lärdomar från räddningstjänsten i Ukraina

Räddningstjänst i Ukraina drabbas av konsekvenserna av kriget på många sätt. MSB har gjort flera besök i Ukraina och tar löpande hem viktiga lärdomar. Bland annat har arbetet med att se över vilka kroppsskydd och hjälmar som kommunal räddningstjänst behöver utrustas med intensifierats.

MSB har nära samarbete med sin ukrainska systemmyndighet State Emergency service of Ukraine (SESU). SESU är en kombination av MSB och kommunal räddningstjänst i Ukraina där all räddningstjänst är organiserad av staten. Ukraina delar gärna med sig av sina erfarenheter till andra länder som är

håller på att bygga upp det civila försvaret. Nyligen besökte MSB-medarbetare Kiev för att hämta hem lärdomar från räddningstjänsten. En brandman på en station i centrala Kiev vittnar om tre kaotiska månader när Ryssland inledde sitt fullskaliga krig - innan Ukraina lyckades mobilisera sig och på många håll i landet få till en fungerande vardag.

– När kriget bröt ut lämnade jag inte brandstationen på 66 dygn. Alla som säger att brandmän är som en familj har verkligen rätt. Det var precis så vi kändes oss, säger en brandman som MSB träffar.

Henrik Larsson, verksamhetschef på MSB med särskilt ansvar för utvecklingen av räddningstjänst under höjd beredskap, beundrar arbetet som sker i den ukrainska huvudstaden. Han betonar dock att skillnaden varierar i landet men att räddningstjänsten i Kiev i mångt och mycket är välfungerande.

– Det jag verkligen tar med mig efter att ha besökt räddningstjänster i Ukraina är deras driv att återgå till någon form av normalitet i en onormal tid. Man vill leva ett så normalt liv som möjligt trots det utnötningskrig som Ryssland bedriver. Man städar bort rasmassorna och konsekvenserna av attackerna med drönare och ballistiska robotar så fort som möjligt. Räddningstjänsten åker på alla larm, oavsett om det är flyglarm eller inte. Den stora skillnaden är att de är utrustade med kroppsskydd under larmstället samt hjälmar, säger han.

Hemtagnings effekter kring utrustning

I vissa fall beskjuts ukrainsk räddningstjänstpersonal när de befinner sig i stridszoner och i vissa så skadas räddningspersonal när Ryssland beskjuter samma område flera gånger (så kallade dubbel tap). De senaste lärdomarna som MSB hämtar från räddningstjänstens arbete i Ukraina är många. Bland annat de kroppsskydd som brandmännen är utrustade med. MSB har ett pågående projekt i gång om metodförsök gällande kroppsskydd som ska köpas in till kommunal räddningstjänst. Det har varit tester i Skövde och senare i höst planeras test i Kiruna. MSB planerar att göra inköp till civilpliktiga brandmän samt befintlig personal - men någon exakt tidsram kan inte ges i dagsläget.

– Vi har testat några varianter utifrån olika scenarier. Det vi ser från Ukrainas erfarenheter är att de valt lättare kroppsskydd som främst täcker de vitala delarna. De försök vi genomför i Sverige pekar på att vi behöver lite lättare kroppsskydd. Det vi också ser från Ukraina är man inte har individanpassade

kroppsskydd utan det finns en uppsättning i fordonet så det räcker åt det tjänstgörande skiftet, säger Henrik Larsson.

I Ukraina föredrar man ett lättare kroppsskydd som får plats under ett larmställ. En av brandmännen som MSB träffar poängterar vikten av att rörligheten inte får begränsas.

– Ska man ta sig upp till tionde våningen för att undsätta människor kan man inte ha för tunga kroppsskydd, säger en av de brandmän som MSB träffar.

Anmäler krigsbrott

Fordon som tillhör räddningstjänst och sjukvårdspersonal skadas löpande i ryska attacker. Dessa dokumenteras, polisanmäls och i vissa fall behåller man det som bevismaterial. Att attackera blåljuspersonal är ett krigsbrott och bryter mot det fjärde tilläggsprotokollets artikel 49 i Genèvekonventionerna.

– Alla länder som är i gång med att utveckla sitt civila försvar behöver hämta hem lärdomar från Ukraina. Att blåljuspersonal blir attackerade i ett krig är oacceptabelt. Det behövs rutiner för hur man anmäler krigsbrott och där har Ukraina ett bra system. Allt dokumenteras. Fordon som skadas kan i vissa fall repareras. I andra fall är de så förstörda att de sparar det som bevismaterial, säger Henrik Larsson.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har till uppgift att utveckla och stödja samhällets förmåga att hantera olyckor och kriser. Vi bidrar till att samhället förebygger händelser och att vi är beredda när de inträffar. När en allvarlig olycka eller kris inträffar ger vi stöd. Vi ska också se till att samhället lär sig av det inträffade.

Kontaktpersoner

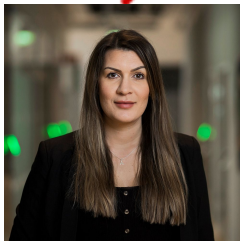

MSB:s presstjänst

Presskontakt

press@msb.se

010-240 44 44

Anna Wennerström

Presskontakt

Pressansvarig

anna.wennerstrom@msb.se